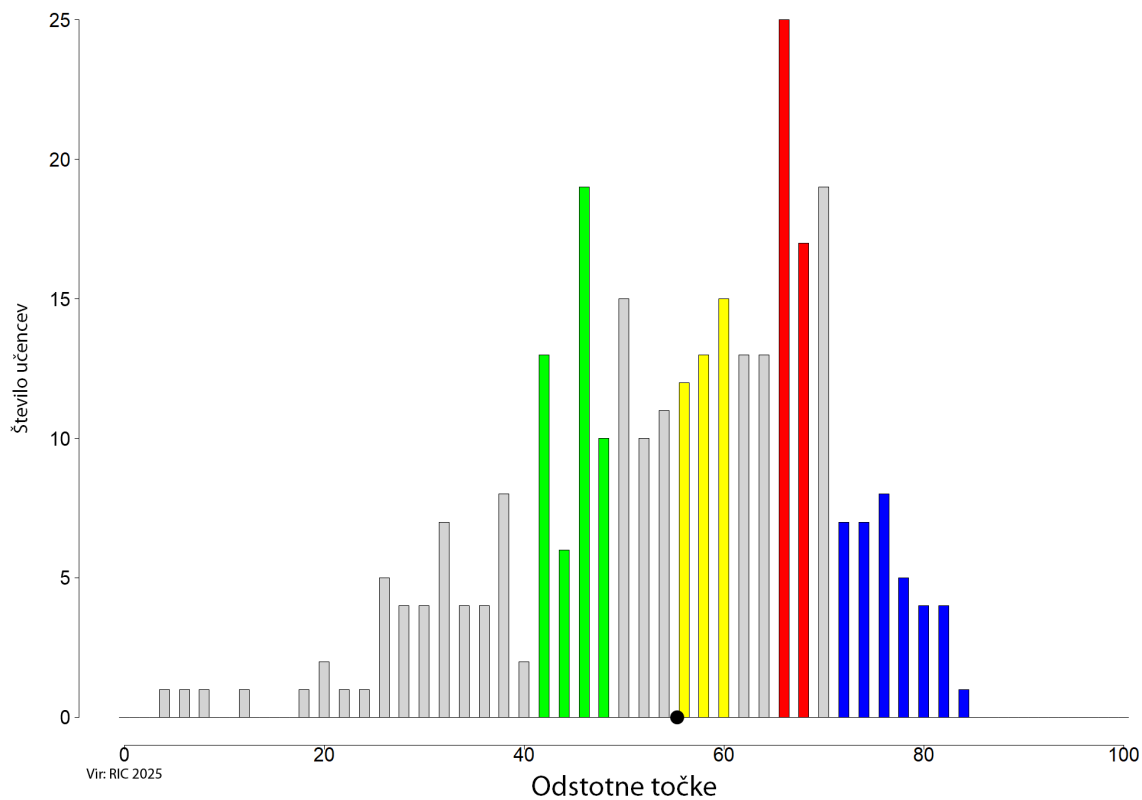

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard – slovenščina

Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NIS) (NPZ, 9. razred, 2025, N = 294)

Slika: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pet nalog (devet postavk¹) v zelenem območju preverja znanje na I. taksonomski stopnji in tri naloge (štiri postavke) na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge tipa kratkih zaprtih odgovorov (sedem postavk), izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka), alternativnega tipa (štiri postavke) ter kratkega polodprtega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovne izraze (poleg tistih iz 1. VIO): obvestilo – izhodiščno besedilo prepoznajo kot obvestilo (**naloga 1.01.1**);
- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – poiščejo ustrezen podatek v besedilu (**naloge 1.04.1, 1.06.1, 1.07.1 in 1.10.2**) ter presodijo trditve glede na izhodiščno besedilo (**1.09.1, 1.09.2, 1.09.3 in 1.09.4**);
- prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke – dopolnijo poved z manjkajočimi besedami iz danega odstavka besedila (**nalogi 1.05.1 in 1.05.2**);
- prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovne izraze (poleg tistih iz 1. VIO): protipomenka – poiščejo protipomenko besedama dobro (**naloga 1.12.1**) in konec (**naloga 1.12.2**);
- prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): števniki (glavni, vrstilni) – v povedi pravilno zapišejo vrstilni števniki z besedo (**naloga 1.14.1**).

Učenci v zelenem območju znajo poiskati nekaj bistvenih podatkov v prebranem neumetnostnem besedilu. Poiščejo protipomenke bolj pogostim besedam in v povedi pravilno zapišejo vrstilni števniki z besedo.

Zgled: **naloga 1.09**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Tri naloge (štiri postavke) v zelenem območju preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji in ena naloga (ena postavka) na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge dopolnjevanja brez nabora (dve postavki), izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori (dve postavki) in naloga s kratkim zaprtim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- zaznavajo perspektive več književnih oseb – v besedilu poiščejo lastnost posamezne književne osebe (**nalogi 2.03.1 in 2.03.2**);
- dogajalni prostor in čas povezujejo s temo umetnostnega besedila – v besedilu poiščejo informacijo, kako je v dani situaciji ravnala književna oseba (**nalogi 2.05.1 in 2.06.1**);
- opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi) – povzamejo, na kakšen način sta književni osebi rešili dano nalogo (**naloga 2.08.3**).

Učenci v zelenem območju znajo poiskati nekaj bistvenih podatkov v prebranem umetnostnem besedilu.

Zgled: **naloga 2.05**

¹ Postavka je najmanjši del naloge oziroma preizkusa, ki ga statistično zasledujemo in analiziramo.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Ena naloga (ena postavka) v rumenem območju preverja znanje na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Naloga (ena postavka) v rumenem območju je tipa kratkega polodprtega odgovora.

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – odgovorijo na posredno vprašanje (**naloga 1.10.1**).

Učenci v rumenem območju znajo poiskati nekaj več bistvenih podatkov v prebranem neumetnostnem besedilu.

Zgled: **naloga 1.10**

(Prva postavka naloge spada v rumeno območje, druga postavka pa v zeleno območje.)

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Ena naloga (tri postavke) preverja znanje na I. taksonomski stopnji, dve nalogi (štiri postavke) pa na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V rumenem območju so naloge tipa razvrščanja, urejanja in povezovanja (pet postavk) in kratkih polodprtih odgovorov (dve postavki).

Učenci:

- prepoznavajo in spoznavajo naslednje izraze (ob učiteljevi rabi): pisatelj, pisateljica, ilustrator, ilustratorica – prepoznajo prevajalko besedila (**naloga 2.01.1**), avtorja izhodiščnega besedila (**naloga 2.01.2**) ter ilustratorico (**naloga 2.01.3**);
- kronološko razvrščajo dogodke – določijo zaporedje vseh dogodkov (**nalogi 2.07.1 in 2.07.2**);
- opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi) – iščejo vzroke za ravnanje književnih oseb (**nalogi 2.08.1 in 2.08.2**).

Učenci v rumenem območju znajo poiskati več bistvenih podatkov v prebranem umetnostnem besedilu, pravilno kronološko razvrščajo dogodke in znajo poiskati nekatere vzroke za ravnanje književnih oseb.

Zgled: **naloga 2.07**

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: V rdečem območju ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji in ena naloga (ena postavka) na II. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V rdečem območju sta nalogi kratkega zaprtega odgovora (dve postavki).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – najdejo razlago iskanega pojma v slovarju (**naloga 1.08.2**);
- prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovne izraze (poleg tistih iz 1. VIO): protipomenka – najdejo sopomenko besedi zvišati (**naloga 1.12.3**).

Učenci v rdečem območju znajo uporabiti slovar in najdejo tudi protipomenko manj pogosti besedi.

Zgled: **naloga 1.08**

(V rdeče območje se je uvrstila druga postavka, prva postavka pa v modro območje.)

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Dve nalogi (dve postavki) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Nalogi rdečega območja sta izbirnega tipa z več pravnimi odgovori (ena postavka) in tipa kratkega zaprtega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- ločujejo glavne in stranske književne osebe ter utemeljijo svoje mnenje – navedejo eno književno osebo (**naloga 2.02.1**);
- razvijajo recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil – med ponujenimi možnostmi najdejo vse pravilne trditve glede na prebrano besedilo (**naloga 2.06.2**).

Učenci v rdečem območju so zanesljivi pri iskanju zahtevanih podatkov v izhodiščnem umetnostnem besedilu.

Zgled: **naloga 2.02**

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Štiri naloge (štiri postavke) preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji, ena naloga (ena postavka) na II. taksonomski stopnji in ena (ena postavka) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Naloge modrega območja so tipa kratek pisni sestavek (ena postavka) ter tipa kratek zaprti odgovor (pet postavk).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – izpišejo celotno ime ustanove, za katero je besedilo napisano (**naloga 1.02.1**), napišejo, kje je bilo besedilo objavljeno (**naloga 1.03.1**), in najdejo razlago vseh iskanih pojmov v slovarju (**naloga 1.08.1**);
- prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke – jezikovno pravilno prepišejo poved iz besedila (**naloga 1.06.2**);
- prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): števniki (glavni, vrstilni) – poved ustrezno dopolnijo z zapisom glavnega števnika (**naloga 1.14.2**);
- v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste – uporabijo vse dane besede v povedih pri tvorjenju krajšega pisnega sestavka v obliki poročila (**naloga 1.15.1**).

Učenci v modrem območju znajo poiskati vse bistvene podatke v prebranem neumetnostnem besedilu in slovarju oziroma v viru besedila, zapišejo glavne števnike z besedo in tvorijo krajše neumetnostno besedilo v obliki poročila z uporabo danih besed.

Zgled: **naloga 1.06**

(V modro območje spada druga postavka, prva pa v rumeno območje.)

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: V modrem območju ena naloga (ena postavka) preverja znanje na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: Naloge modrega območja so tipa kratek pisni sestavek (ena postavka).

Učenci:

- po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/brali – zapišejo vsebinsko ustrezno obnovo besedila v prvi osebi (**naloga 2.10.1**).

Učenci v modrem območju znajo zapisati vsebinsko ustrezno obnovo prebranega izhodiščnega umetnostnega besedila v prvi osebi.

Zgled: **naloga 2.10**

(V modro območje spada prva postavka, druga in tretja pa v območje nad modrim.)

OBMOČJEM NAD MODRIM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Dve nalogi (štiri postavke) preverjata znanje na II. taksonomski stopnji in ena naloga (tri postavke) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V tem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (štiri postavke) in tipa kratek pisni sestavek (tri postavke).

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju, ponazarjanju, poimenovanju (in preprostem definiranju) naslednjih jezikoslovnih izrazov (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): glavni in odvisni stavek – pri izpisu odvisnega stavka iz dane povedi (**nalogi 1.11.1 in 1.11.2**);
- prepoznavanju, ponazoritvi in uporabi jezikoslovnih izrazov (poleg tistih iz 1. VIO): osebni zaimsek – nadomestitvi osebnega zaimka z ustreznim samostalnikom (**naloga 1.13.1**);
- prepoznavanju temeljnih pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih, odpravljanju in utemeljevanju svojih popravkov ter presojanju smiselnosti členitve besedila na odstavke – zapisu jezikovno ustrezne povedi z zamenjavo besedne vrste (**naloga 1.13.2**);
- tvorjenju, opazovanju in prepoznavanju značilne zgradbe in značilnih jezikovnih ter slogovnih prvin v vrstah besedil, ki jih ne le berejo. Svojega znanja o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato ne uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste – vključevanju vseh elementov poročila (kdo, kje, kdaj, kaj) v krajši pisni sestavek (**naloga 1.15.2**), zapisu zaokroženega, povezanega besedila (poročila) v najmanj devetih povedih (**naloga 1.15.3**) in zapisu jezikovno pravilnega in ustreznega besedila (poročila) (**naloga 1.15.4**).

Učenci so manj uspešni pri določanju odvisnega stavka v dani povedi in preoblikovanju slovnično pravilnih povedi po zahtevanih kriterijih. Prav tako niso uspešni pri tvorjenju jezikovno pravilnega kratkega pisnega sestavka ustrezne dolžine.

Zgled: **naloga 1.11**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Ena naloga (ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji, ena naloga (dve postavki) na II. in ena naloga (dve postavki) na III. taksonomski stopnji.

Tipi nalog: V območju nad modrim so naloge tipa kratkega polodprtega odgovora (dve postavki), kratkega pisnega sestavka (dve postavki) ter naloge kratkega zaprtega odgovora (ena postavka).

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju motivov za ravnanje književnih oseb (namere, misli, čustva ...) in primerjanju s svojim pogledom na svet – izpisu daljše povedi iz besedila, ki pojasnjuje ravnanje književnih oseb (**naloga 2.04.1**);
- izluščanju osrednje ideje (sporočila) in teme književnega besedila; naštevanju nekaj besedil na isto temo – povzemanju sporočilnosti zgodbe (**nalogi 2.09.1 in 2.09.2**);
- pisanju po svojih zmožnostih delov izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri upoštevanju njihove vrstne značilnosti, zgradbe, sloga in slogovnega postopka): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/brali – zapisu zaokroženega in povezanega vsebinsko ustreznega besedila v vsaj devetih povedih (**naloga 2.10.2**) in tvorjenju jezikovno pravilnega krajšega pisnega sestavka (**naloga 2.10.3**).

Učenci ne napišejo dovolj dolge, vsebinsko ustrezne obnove prebranega izhodiščnega umetnostnega besedila v prvi osebi, ki bi bila tudi jezikovno pravilna. Prav tako niso uspešni pri samostojni interpretaciji osrednjega sporočila izhodiščnega umetnostnega besedila.

Zgled: **naloga 2.09**

Specifikacijska tabela (slovenščina, NIS, 9. razred, NPZ 2025)

I. del, neumetnostno besedilo: prirejeno po: *Vodnik za obiskovalce* (<https://www.opera.si/sl/vodnik-za-obiskovalce/>). Pridobljeno: 7. 3. 2024.)

Oznaka naloge	Točke	Vsebina	Zmožnost	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
1	01.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovni izraz: obvestilo (poleg tistih iz 1. VIO)	S	I	zeleno
2	02.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	modro
3	03.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	modro
4	04.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
5	05.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke	M	I	zeleno
	05.2	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke	M	I	zeleno
6	06.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
	06.2	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke	M	I	modro
7	07.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
8.a	08.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	modro
8.b	08.2	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	rdeče
9.a	09.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
9.b	09.2	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
9.c	09.3	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno
9.d	09.4	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	zeleno

Oznaka naloge	Točke	Vsebina	Zmožnost	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
10.a	10.1	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	S	II	rumeno
10.b	10.2	1	Neumetnostno besedilo	Bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	S	II	zeleno
11.a	11.1	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovna izraza: glavni in odvisni stavek (poleg tistih iz 1. in 2. VIO)	S	II	nad modrim
11.b	11.2	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovna izraza: glavni in odvisni stavek (poleg tistih iz 1. in 2. VIO)	S	II	nad modrim
12	12.1	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovni izraz: protipomenka (poleg tistih iz 1. VIO)	M	II	zeleno
	12.2	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovni izraz: protipomenka (poleg tistih iz 1. VIO)	M	II	zeleno
	12.3	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovni izraz: protipomenka (poleg tistih iz 1. VIO)	M	II	rdeče
13	13.1	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazorijo in uporabijo jezikoslovni izraz: osebni zaimsek (poleg tistih iz 1. VIO)	S	II	nad modrim
	13.2	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemeljijo svoje popravke ter presodijo smiselnost členitve besedila na odstavke	M	II	nad modrim
14.a	14.1	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovne izraze: števniki (glavni, vrstilni) (poleg tistih iz 1. in 2. VIO)	M	II	zeleno
14.b	14.2	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) jezikoslovne izraze: števniki (glavni, vrstilni) (poleg tistih iz 1. in 2. VIO)	M	II	modro

Oznaka naloge	Točke	Vsebina	Zmožnost	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
15	15.1	1	Neumetnostno besedilo	Pisno sporočanje	v vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste	M	III	modro
	15.2	1	Neumetnostno besedilo	Pisno sporočanje	v vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste	M	III	nad modrim
	15.3	1	Neumetnostno besedilo	Pisno sporočanje	v vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste	M	III	nad modrim
	15.4	1	Neumetnostno besedilo	Jezikovno znanje	svoja besedila členijo na odstavke, v njih upoštevajo pravopisna pravila, skrbijo za čitljivost in urejenost pisave ter se odločijo za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami	S	III	nad modrim

II. del, umetnostno besedilo: Watty Piper: *Slon in opica*. (Ciciban 12, letnik 29. List za najmlajše, leto 1973/74. Ljubljana: Založba za periodični tisk, TOZD Založba Mladinska knjiga, 1974)

Oznaka naloge	Točke	Vsebina	Zmožnost	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
1	01.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	(ob učiteljevi rabi) prepoznajo in spoznavajo izraza: pisatelj, pisateljica	M	I	rumeno
	01.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	(ob učiteljevi rabi) prepoznajo in spoznavajo izraza: pisatelj, pisateljica	M	I	rumeno
	01.3	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	(ob učiteljevi rabi) prepoznajo in spoznavajo izraza: ilustrator, ilustratorka	M	I	rumeno
2	02.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	ločujejo glavne in stranske književne osebe ter utemeljijo svoje mnenje	M	I	rdeče
3	03.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	zaznavajo perspektive več književnih oseb	M	I	zeleno
	03.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	zaznavajo perspektive več književnih oseb	M	I	zeleno
4	04.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	prepoznajo motive za ravnanje književnih oseb (namere, misli, čustva ...) in jih primerjajo s svojim pogledom na svet	M	I	nad modrim
5	05.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	dogajalna prostor in čas povezujejo s temo umetnostnega besedila	S	I	zeleno
6	06.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	razvijajo recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil	M	I	zeleno
	06.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	razvijajo recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil	M	I	rdeče
7	07.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	kronološko razvrščajo dogodke	M	II	rumeno
	07.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	kronološko razvrščajo dogodke	M	II	rumeno
8.a	08.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi)	M	II	rumeno
8.b	08.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi)	M	II	rumeno
8.c	08.3	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi)	M	II	zeleno
9.a	09.1	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	izluščijo osrednjo idejo (sporočilo) in temo književnega besedila; naštejejo nekaj besedil na isto temo	S	II	nad modrim
9.b	09.2	1	Umetnostno besedilo	Bralno razumevanje	izluščijo osrednjo idejo (sporočilo) in temo književnega besedila; naštejejo nekaj besedil na isto temo	S	II	nad modrim

Oznaka naloge	Točke	Vsebina	Zmožnost	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
10	10.1	1	Umetnostno besedilo	Pisno sporočanje	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/brali	M	III	nad modrim
	10.2	1	Umetnostno besedilo	Pisno sporočanje	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/brali	M	III	nad modrim
	10.3	1	Umetnostno besedilo	Jezikovno znanje	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/brali	M	III	nad modrim

Legenda:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po Navodilih za vrednotenje in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

Vsebina: vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno besedilo oziroma umetnostno besedilo

Zmožnost: navedena zmožnost, ki jo preverja vprašanje/dela naloge/naloge

Cilj – učenci: cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

Standardi znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

Taksonomska stopnja (po Bloomu): taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje

Območje: območje, v katero se je uvrstilo/uvrstil/uvrstila vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po Opisu dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS

Besedilo 1

SNG Opera in balet Ljubljana
 Župančičeva 1
 1000 Ljubljana

Vodnik za obiskovalce

Prihod

Na predstavo pridite pravočasno. Le tako boste lahko odložili svojo garderobo, si ogledali gledališki list, našli svoj sedež in morda poklepetali. Ne pozabite, da nameravajo enako storiti tudi vsi drugi obiskovalci predstave. Zato predlagamo prihod vsaj 20 minut pred začetkom predstave. Priporočamo, da uporabite mestni potniški promet.

Blagajna

Blagajna je odprta vsak delovni dan med 10.00 in 18.00 ter eno uro pred predstavo. Vhod v blagajno in informacijsko središče je dostopen po stopnicah s Cankarjeve ceste. Za gibalno ovirane in starše z otroškimi vozički je na voljo dvigalo. Dostop je možen tudi po klančini ob obeh straneh novega prizidka.

Če na predstavo zamudite

Spoštovanje do nastopajočih in obiskovalcev nam narekuje, da zagotovimo nemoten potek vsake predstave. Zato si boste v primeru zamude prvi del predstave lahko ogledali s stojišča, če bodo tam še na voljo prosta mesta. Do stojišča vas bo pospremila hostesna služba.

Zapuščanje dvorane med predstavo

Če boste med predstavo zapustili dvorano, se žal ne boste mogli vrniti na svoje mesto do odmora. To velja tudi za obiskovalce v ložah.

Uporaba telefonov in fotografiranje

Prosimo vas, da pred začetkom predstave izklopite svoje telefone in tako omogočite nemoten potek predstave. V primeru njihove uporabe vas bo hostesna služba opozorila s svetlobnim znakom.

Fotografiranje in snemanje predstav brez posebnega dovoljenja ni dovoljeno.

1

Oblačila

Z oblačili izkazujemo spoštovanje do nastopajočih, do drugih obiskovalcev in do sebe. Včasih je veljalo, da so za obisk gledališča, koncerta, opere ali baleta obvezne večerne toalete in temne obleke. V današnjih časih družbena pravila niso več tako stroga. Vseeno pa vam odsvetujemo obisk prireditve v športnih oblačilih.

Hrana in pijača

Vnos hrane in pijače v dvorano ni dovoljen.

Izgubljeno/najdeno

Predmete, ki ste jih pri nas izgubili ali pozabili, shranimo in jih vrnemo, če pokličete po telefonu 01/241 5959 ali nam pišete na elektronski naslov blagajna@opera.si.

SLOVAR:

gledališki list – strokovno glasilo gledališča, ki opisuje gledališke predstave

hostesna služba – uslužbenke ali uslužbenci, ki sprejemajo ali spremljajo obiskovalce in dajejo informacije

loža – majhen prostor z nekaj sedeži in s posebnim vhodom, zlasti v gledališču

večerna toaleta – ženska obleka za posebne priložnosti

(Prirejeno po: <https://www.opera.si/sl/vodnik-za-obiskovalce/>. Pridobljeno: 7. 3. 2024.)

Besedilo 2

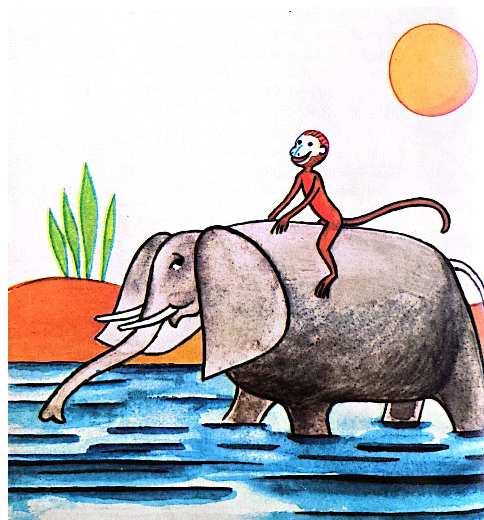
Watty Piper
prevedla Nataša Holy

Slon in opica

V Indiji, deželi daleč čez morje, sta živela slon in opica. Bila sta prijatelja, nekega dne pa sta se skregala.

Slon je bil ponosen na svojo veliko moč. »Najmočnejša žival v džungli sem,« je rekel opici. »Grmovje in drevje lahko teptam z nogami.«

Ovil je rilec okoli mladega drevesa in ga izruval. »Lahko ti kaj takega narediš?« A tudi opica je bila ponosna, in sicer na svojo hitrost. Hitro je splezala zdaj na to, zdaj na drugo drevo, skakala z veje na vejo, se obešala na rep in počela še druge vragolije. Potem se je spustila na tla pred slona. »Ali ti lahko narediš to?«

Ilustrirala Marička Koren

Slon je zmajal z glavo. »Bolje je biti močan kot hiter,« je rekel. Tudi opica je zmajala z glavo. »Ne, bolje je biti hiter kot močan.«

»Ne, ne,« je rekel slon in topotnil z nogo. »Ne, ne,« je rekla opica in zamahnila z roko. Slon je topotal z nogami, opica je mahala z rokami in vpila sta, da ju je slišalo pol džungle. Potem sta zagledala sovo, ki je sedela na štoru nedaleč stran. »Sova je pametna,« je rekel slon. »Pojdiva jo vprašat, ona bo največ vedela o tem.« »Prav,« je rekla opica.

Šla sta k sovi in jo vprašala: »Kaj je bolje, biti močan ali hiter?« »Napravita tako, kot vama bom rekla, pa bosta zvedela. Ali vidita visoko drevo na oni strani reke? Tisto, ki ima zlate sadeže? Naberita teh sadežev in mi jih prinesita,« je rekla sova. Slon in opica sta se odpravila. Ko sta prišla do reke, je opica pomočila nogo vanjo, toda voda je bila mrzla in opica se je hitro umaknila.

2

Ustrašila se je. »Jaz ne morem čez,« je rekla slonu. »Voda je premrzla in pregloboka.« »Jaz sem velik in močan, nesel te bom na hrbtu,« ji je ponudil slon. Opica je splezala na njegov hrbet. Sedela je visoko in na varnem, ko je slon breedel skozi globoko vodo na drugo stran. Tam sta našla drevo z zlatimi sadeži. Toda bilo je zelo visoko in sadeži so rastle prav v vrhu.

»Ne morem doseči sadja, previsoko je,« je rekel slon. »Kaj naj storim,« je žalostno rekel. »Jaz lahko splezam gor in ga prinesem,« je predlagala opica. Splezala je na drevo in vrgla nekaj sadežev na tla. Slon jih je pobral in spravil v svoja velika usta. Potem sta šla nazaj. Spet je slon nesel opico čez reko. Ko sta prinesla sovi sadeže, sta jo vprašala: »Kaj je boljše, da si močan ali hiter?« »Kdo od vaju mi je prinesel sadeže?« je vprašala sova. »Jaz sem jih nabrala,« je rekla opica. »Jaz pa sem te nesel čez reko,« je pristavil slon.

»Oba skupaj sta mi prinesla sadeže,« je rekla sova. »Nobeden od vaju mi jih ne bi mogel prineseti sam. Torej? Najboljša je pamet! Na lahek način sem prišla do posladka, s slonovo močjo in z okretnostjo opice!«

(Vir: Watty Piper: Slon in opica. Ciciban 12, letnik 29. List za najmlajše, leto 1973/1974.
Ljubljana: Založba za periodični tisk, TOZD Založba Mladinska knjiga, 1974.)

I. DEL

Preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Kaj je prebrano besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A reklama
- B cenik
- C vodnik
- D povabilo

(1 točka)

2. Izpiši iz besedila celotno ime ustanove, za katero je besedilo napisano.

(1 točka)

3. Kje je bilo besedilo objavljeno?

(1 točka)

4. Kako do blagajne lahko pridejo gibalno ovirani in starši z vozički?

(1 točka)

1

5. Dopolni poved z ustreznima besedama iz tretjega odstavka besedila.

Zato si boste v primeru zamude _____ del predstave lahko ogledali s _____, če bodo tam še na voljo prosta mesta.

(2 točki)

6. Izpiši iz besedila poved, v kateri izvemo, kdo nas bo pospremil do stojišča, če bomo zamudili na predstavo.

(2 točki)

7. S čim nas bo hostesna služba opozorila, če bomo uporabljali telefon?

(1 točka)

8. a) Kako imenujemo strokovno glasilo gledališča, ki opisuje gledališke predstave?

- b) Kako v gledališču imenujemo majhen prostor z nekaj sedeži in s posebnim vhodom?

(2 točki)

9. Ali so spodnje trditve glede na besedilo pravilne?

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če trditev ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Opera je na Prešernovi ulici.	DRŽI	NE DRŽI
b)	Za prihod na predstavo obiskovalcem priporočajo uporabo mestnega potniškega prometa.	DRŽI	NE DRŽI
c)	Če obiskovalci med predstavo zapustijo dvorano, se kasneje lahko vrnejo na svoje mesto.	DRŽI	NE DRŽI
d)	Obisk prireditve v športnih oblačilih se odsvetuje.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

10. a) Zakaj obiskovalcem predlagajo prihod vsaj 20 minut pred začetkom predstave?

b) Zakaj obiskovalce prosijo, da pred začetkom predstave izklopijo telefon?

(2 točki)

1

11. Izpiši iz vsake povedi odvisni stavek.

a) Vabimo vas, da si ogledate naše predstave.

b) Če obiskovalci morda kaj pozabite v dvorani, lahko pokličete po telefonu.

(2 točki)

12. Napiši protipomenke naslednjim besedam.

dobro _____

konec _____

zvišati _____

(3 točke)

13. Prepiši poved pravilno tako, da namesto osebnega zaimka vam uporabiš ustrezen samostalniik.

Vnos hrane in pijače v dvorano vam ni dovoljen.

(2 točki)

14. Dopolni vsako poved tako, da števniki v oklepaju zapišeš z besedo.

- a) Med gledališko predstavo smo sedeli v (2.) _____ vrsti.
- b) Opero si je ogledalo samo (50) _____ gledalcev.

(2 točki)

15. Napiši poročilo o prireditvi, ki si si jo ogledal.

Vključi v poročilo vse njegove značilnosti in vse spodaj naštetе besede.

Napiši najmanj devet povedi. Poročilo naj bo smiselno povezano. Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

– dom kulture	– praznovanje obletnice šole
– starši	– glasbena točka
– učitelji	– ponedeljek, ob 20. uri
– učenci OŠ Lokva	– lutkovna igrice
– pevski zbor	– prigrizek za goste

(4 točke)

2

II. DEL

Preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. Poveži osebe z njihovimi vlogami. Napiši številko vloge pred osebo.

OSEBE:

_____ Nataša Holy

_____ Watty Piper

_____ Marička Koren

VLOGE:

1 urednik

2 prevajalec

3 oblikovalec

4 ilustrator

5 pisatelj

6 lektor

(3 točke)

2. Navedi eno od književnih oseb.

(1 točka)

3. Dopolni povedi iz besedila, v katerih izvemo, na kaj sta bila ponosna slon in opica.

Slon je bil ponosen na svojo veliko _____.

A tudi opica je bila ponosna, in sicer na svojo _____.

(2 točki)

4. Izpiši iz besedila poved, v kateri izvemo, zakaj sta slon in opica za mnenje vprašala sovo.

(1 točka)

5. Kako je opica ugotovila, da je voda mrzla?

(1 točka)

6. Obkroži črko pred dvema pravilnima trditvama.

- A Kljub mrzli vodi je opica preplavala reko.
- B Slon je nesel opico čez reko na hrbtu.
- C Slon ni mogel doseči sadja, ker je bilo prenizko.
- D Opica je splezala na drevo in vrgla nekaj sadežev v reko.
- E Slon je sadeže spravil v svoja velika usta.

(2 točki)

2

7. Kako si sledijo dogodki v besedilu? Označi pravilno zaporedje dogodkov s številkami od 1 do 4.

- _____ Sova je dala nalogo slonu in opici, da ji prineseta zlate sadeže z drevesa.
- _____ Slon in opica sta sovi prinesla posladek.
- _____ Slon in opica sta za nasvet vprašala pametno sovo.
- _____ Slon in opica sta se skregala o tem, ali je bolje biti močan ali hiter.

(2 točki)

8. a) Zakaj je opica potrebovala slonovo pomoč?

- b) Zakaj je slon potreboval pomoč opice?

- c) Kako sta slon in opica rešila nalogo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A s tekmovanjem
- B s sodelovanjem
- C s prepiranjem
- D s topotanjem

(3 točke)

9. a) Zakaj sova trdi, da je do posladka prišla na lahek način?

- b) Zakaj sova meni, da je pamet najboljša lastnost?

(2 točki)

10. Ko je slon prišel domov, je svojemu mladičku pripovedoval, kako sta z opico rešila nalogo, ki jima jo je dala sova.

Nadaljuj pripoved slona.

Napiši najmanj devet povedi. Besedilo naj bo smiselno povezano. Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

Z opico sva bila prijatelja, danes pa sva se skregala. Prepirala sva se, kaj je bolj pomembno, ali biti hiter ali močan. Za pomoč sva prosila sovo.

(3 točke)